

*Вишнівський Р. Й.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри практики англійської мови
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка*

*Коцко О. А.,
вчитель англійської мови
Дрогобицької спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 16
Дрогобицької міської ради Львівської області*

ДО ПИТАННЯ ПРО ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВІТНІХ АНГЛОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ)

Анотація. У статті на матеріалі українських електронних засобів масової інформації проаналізовано лексико-семантичні особливості новітніх англомовних запозичень у суспільно-політичній сфері. Наголошено, що лексико-семантична адаптація є складним процесом, який зумовлений внутрішніми закономірностями розвитку не лише лексико-семантичної системи, а й української мови в цілому. Особлива увага приділяється розгляду нових мовних тенденцій, які супроводжують семантичну адаптацію англомовних запозичень. Наведено приклади новітніх англіцизмів із повним збігом семантичного поля, з різними варіантами написання, зі звуженою семантикою, з розширеною семантичною структурою, а також приклади англомовних запозичень, які активно використовуються у сучасних електронних ЗМІ, але ще не зафіксовані у глумачному словнику української мови.

Ключові слова: англомовні запозичення, лексико-семантичні особливості, адаптація, українські електронні ЗМІ.

Постановка проблеми. Упродовж останніх десятиліть завдяки глобалізації світового інформаційного простору, розвитку інформаційних технологій, зокрема Інтернету, активізації міжнародних зв'язків, міжмовних контактів у сучасному світі, престижності англійської мови тощо спостерігаємо інтенсивне проникнення англіцизмів в українську мову, лінгвістичні та культурні наслідки якого вимагають осмислення і практичного вивчення.

Експансія англіцизмів зумовлена також появою великої кількості електронних засобів масової інформації, у яких нерідко відсутні цензура, жорсткі вимоги до викладу матеріалу, а мають місце пошук нових засобів вираження, прагнення до образності, емоційності та експресивності, викривальності та каламбуру, гумору, іронії, іноді сарказму [17, с. 214], бажання бути на рівні модної освіченості, відрізнятися своєю лексикою від «сірих» людей [9, с. 60]. До того ж саме електронні ЗМІ стають першим фіксатором іншомовних лексичних інновацій.

У цьому контексті актуальним і важливим є питання вживання новітніх англомовних запозичень у мові сучасних українських електронних ЗМІ, аналіз лексико-семантичних та функціонально-стилістичних особливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки з'явилося чимало досліджень, присвячених англомовним запозиченням в українській мові, що свідчить про неабиякий інтерес науковців до окресленої проблематики. Так, на матеріалі друкованих, електронних, теле- і радіомовних засобів масової інформації, художньої літератури, розмовного мовлення, словників некодифікованої лексики Я.В. Битківська аналізує семантичні процеси, які супроводжують появу новітніх англіцизмів на лексичному, словотвірному й граматичному рівнях [4]. Англійським запозиченням у мові сучасної української реклами присвячено дисертацію С.А. Федорця [18]. У ній автор з'ясовує шляхи входження до лексичної системи сучасної української літературної мови нових шарів лексики англійського походження на позначення назв комп'ютерної і побутової техніки, новітніх видів спорту, досліджує семантичні особливості новітніх запозичень, які увійшли до словникового складу сучасної української літературної мови через мову реклами, розглядає способи адаптації англіцизмів на ґрунті української мови. Різні аспекти окресленої проблеми піднімають у своїх статтях сучасні дослідники. Наприклад, Н.Ф. Босак, В.А. Печерська з'ясовують причини появи англіцизмів в українських ЗМІ [5]; про вплив англіцизмів на сучасний український молодіжний сленг ідеться у розвідці А.А. Воскресенської [7], новітні англіцизми в українській художній літературі аналізує О.В. Гурко [8], у мові засобів масової інформації – В. Леснова, О. Йолкіна [12], у сфері високих технологій – І. Коробкова [10], в українській фінансово-економічній термінології – С. Стецюк [16]. Екстралінгвістичні чинники запозичень англіцизмів у сучасній українській мові – об'єкт дослідницької уваги О.М. Лапінської [11], аспекти засвоєння англіцизмів у сучасній українській мові висвітлює Н. Попова [13], лексико-семантичними особливостями англомовних запозичень у сучасній українській літературній мові присвячено статтю О. Ситенко [14], однак окреслене питання потребує додаткового висвітлення.

Мета статті – на матеріалі сучасних українських електронних засобів масової інформації проаналізувати лексико-семантичні та стилістично-функціональні особливості вживання англомовних запозичень у суспільно-політичній сфері.

Виклад основного матеріалу. Мовні контакти і запозичення – один із найважливіших стимулів розвитку будь-якої мови. Лексичні одиниці іншомовного походження, потрапляючи в ту чи іншу мову, не залишаються в незмінному вигляді, а підкоряються законам цієї мови [20; 11]. Адаптація іншомовного слова в мові-реципієнті відбувається на різних рівнях: фонетичному, граматичному, семантичному, словотвірному тощо. Л.П. Крисін розглядає адаптацію як процес засвоєння мовою лексичної форми шляхом максимального наближення її фонетичних, графічних, граматичних і лексико-семантичних характеристик до відповідних норм мови-реципієнта [19, с. 194]. У цій розвідці основна увага приділяється вивченню семантичної адаптації, яка є одним з основних способів пристосування до системи мови-реципієнта. Порівняння лексичних значень у мові-джерелі та мові-реципієнті дає можливість описати варіанти семантичного освоєння англословних запозичень.

Матеріалом дослідження стали українські електронні видання («Поступ», «Урядовий кур'єр», «Українська правда», «Дзеркало тижня», «Час», «Високий замок», «Експрес», «Урядовий портал», «День», «Голос України» тощо), а також словники [1; 2; 6], які, на нашу думку, достатньо повно фіксують лексику й описують мовні процеси, які відбуваються наприкінці ХХ – початку ХХІ століть.

Фактичний матеріал показав, що в українській мові є однозначні, двозначні та багатозначні лексичні одиниці з повним збігом семантики досліджуваних слів в англійській мові. До однозначних належать такі: *атторней* / *attorney*, *баристер* / *barrister*, *гангстер* / *gangster*, *геноцид* / *genocide*, *ізоляціонізм* / *isolationism*, *кіднепінг* / *kidnapping*, *коронер* / *coroner*, *моніторинг* / *monitoring*, *прес-реліз* / *press release*, *спічрайтер* / *speech writer*, *суфражизм* / *suffragism*, *тред-юніон* / *trade union*, *стрипер* / *streaker*, *вандалізм* / *vandalism*, *тероризм* / *terrorism*, *дифамація* / *defamation*, *екстрадиція* / *extradition*, *омбудсмен* / *ombudsman*, *локаут* / *lockout*, *кондомініум* / *condominium* тощо. Прикладами двозначних та багатозначних англословних лексичних запозичень із повним збігом семантики є *пробація* / *probation*, *реабілітація* / *rehabilitation*, *констебль* / *constable* тощо. Наприклад: «... завтра підтримає не тільки держдепартамент, ... але генеральний *атторней* США...» («Українська правда», 11.02.2016); «Англійською мовою ця людина називається *баристер* (barrister)» («Урядовий кур'єр», 19.06.2018); «Французька поліція затримала знаменитого *гангстера*, ...» («Експрес», 03.10.2018); «Оголошення журналістів ... «іноземними агентами» є продовженням *ізоляціонізму* ...» («Урядовий портал», 06.12.2017); «*Омбудсмен* попередила прикордонників РФ про наслідки *кіднепінгу*» («Українська правда», 12.07.2014); «Зазначається, що буде проведено розтин, проте *коронер* впевнений ...» («Експрес», 07.09.2018); «До складу цієї кімнати входять лише 7 людей: ... *спічрайтер* Олег Медведєв» («Високий замок», 28.01.2019); «... *суфражизм* – рух за надання жінкам однакових з чоловіками виборчих прав, ...» («Експрес», 21.04.2016); «А уявіть таку ситуацію в британському *тред-юніоні*» («Українська правда», 22.07.2010); «... проблема законодавчого регулювання відповідальності за *дифамацію* у медіа ...» («Урядовий портал», 02.03.2018); «... нещасний випадок стався у клубному будинку місцевого *кондомініуму*» («Високий замок», 22.10.2018); «Уряд підтримав пропозицію Міністерства юстиції щодо утворення з 1 січня 2018 р. державної установи «Центр *пробації*»» («Урядовий портал», 13.09.2017);

«Дубайський кіборг-констебль може читати номери машин на авто» («Високий замок», 02.06.2017).

Низка новітніх англіцизмів із повним збігом семантики, зафіксованих у тлумачному словнику української мови, мають різні варіанти написання (*екзитпол*, *екзитпул* / *exit pall* – підрахунок голосів, що проводиться шляхом опитування виборців на виході з виборчих дільниць [6]; *праймеріз*, *праймериз* / *primaries* – 1) в США – первинні збори виборців для висунення кандидатів на виборні посади; 2) вибори делегатів на партійний з'їзд у США [6]; *ольдермен*, *олдермен* / *alderman* – 1) в Англії – член ради графства та міської ради, який не обирається населенням, а кооптується; 2) в США – член міської ради [6]; *ейтаназія*, *евтаназія* / *Euthanasia* – прискорення настання смерті невиліковного хворого з метою припинення його страждань чи добровільна, узгоджена з лікарем, смерть невиліковно хворого за допомогою спеціальних знеболювальних засобів [6]; *інаугурація*, *інавгурація* / *inauguration* – урочиста церемонія введення на посаду глави держави або посвячення в сан [6]). Наприклад: «За даними *екзит-полу* Edison Research ...» («Високий замок», 29.11.2018); «Три загальнонаціональні *екзитпули*, проведені компанією ... показали приблизно однакові результати ...» («Експрес», 02.11.2010); «... вже зараз вибрати єдиного кандидата в президенти шляхом відкритих *праймерізів*» («Українська правда», 12.02.2019); «... апарат партії, ... під час *праймеризів* сприяв Клінтон ...» («Експрес», 13.08.2016); «У лондонському Сіті позитивно оцінюють інвестиційний потенціал нової України, повідомив один з *олдерменів* лондонського Сіті» («Мета», 01.06.2005); «Сказали, що хочуть зробити одночасно *евтаназію*» («Високий замок», 16.01.2019); «... це третій візит Президента України в Ізраїль від часу його *інавгурації*» («Урядовий кур'єр», 23.01.2019).

До окремої групи варто віднести новітні англіцизми з повним збігом семантики, які широко вживаються в українських ЗМІ, але які ще не фіксує український тлумачний словник: *булінг* / *bullying* – цькування дитини з боку групи однокласників або аналогічне явище серед працівників, військовослужбовців; *Джі севен* / *Great Seven* – Велика сімка (сім найпотужніших держав світу) [1]; *лефтизм* / *leftism* – лівизна, ліві погляди, ліва політика лівацтво [2]; *хайджекер* / *hijacker* – викрадач літаків, повітряний пірат, повітряний бандит; грабіжник [2].

Під час запозичення часто відбуваються зміни в семантиці слів, зокрема звуження семантичного поля, тобто мовою-реципієнтом приймаються не всі значення, наявні в мові-джерелі. Як слушно зауважує Ю.С. Сорокін, запозичені слова часто характеризуються смисловою одноплановістю, однозначністю. Вони схильні до термінологізації. Залучаючись в орбіту іншої мови, вони відмовляються від того широкого кола різноманітних значень, який властивий їм у мові-джерелі, виявляються позбавленими «внутрішньої форми», усамітнюються в одному особливому специфічному значенні [15, с. 59].

Під час дослідження виявлено чимало англіцизмів, у яких багатозначні англійські слова в українській мові вживаються лише в одному, двох чи декількох значеннях (*абсентеїзм* / *absenteeism*, *кворум* / *quorum*, *мінунг* / *meeting*, *соліситор* / *solicitor*, *дискримінація* / *discrimination*, *контрибуція* / *contribution*, *кілер* / *killer*, *електорат* / *electorate*, *презентація* / *presentation*, *істеблішмент* / *establishment*, *пабліситі* / *publicity* тощо). Розглянемо їх детальніше:

– слово «*абсентеїзм*» в українській мові має значення: масове ухиляння від участі у виборах, а також систематич-

на відсутність на засіданнях членів колегіальних органів [6]. Англо-український словник фіксує три значення англійського слова «*absenteeism*»: 1) абсентеїзм (відхилення від участі у виборах, відсутність на засіданнях); 2) невихід (невиходи) на роботу; прогул (и); 3) система землеволодіння, за якої поміщик не проживає у своєму маєтку [2];

– англійське слово «*quorum*» має чотири значення: 1) кворум; 2) кількість мирових суддів, необхідна для суду сесій; мирові судді; 3) спеціально підібрана група людей; 4) священні служителі однакового сану (у мормонів) [2]. В українській мові «*кворум*» – установлена законом, статутом або постановою певної організації найменша кількість членів, присутність яких є необхідною умовою для відкриття засідання чи зборів і прийняття правосильних ухвал [6];

– в українській мові слово «*електорат*» вживається у двох значеннях: 1) сукупність виборців, що голосують за яку-небудь політичну партію або кандидатуру; 2) взагалі всі ті, хто має право голосувати на виборах [6]. В англійській мові слово «*electorate*» має три значення: 1) виборці, контингент виборців 2) виборчий округ 3) курфюршество; землі курфюрста [2];

– в англійській мові слово «*publicity*» має три значення: 1) публічність, гласність 2) популярність, слава 3) реклама, рекламування; рекламні матеріали (статті, фільми) [2]. Водночас український словник фіксує лише два значення слова «*публісциті*»: 1) реклама, рекламування, пропаганда; 2) популярність, відомість [6].

– багатозначні англійські слова «*speech*», «*meeting*», «*solicitor*», «*killer*» в українській мові вживаються лише в одному значенні. Нерідко такі англіцизми мають відповідники в українській мові і причиною вживання є економія мовних засобів, необхідність заміни словосполучень і описових зворотів однослівними найменуваннями, а також спеціалізація понять у тій чи іншій сфері. Так, *сніч* – коротка привітальна застільна промова (на урочистому обіді, банкеті і т. ін.) [6]; *мінтинг* – масові збори щодо обговорення якихось злободенних питань, переважно політичних [6]; *соліситор* – у Великій Британії – представник однієї з адвокатських професій; адвокат, що веде справи в судах графств і готує матеріали для баристерів, виконує також функції юрисконсульта [6]; *кілер* – найманний убивця [6];

– багатозначні англійські слова «*discrimination*», «*contribution*», «*presentation*», «*establishment*» в українській мові вживаються у двох значеннях: *дискримінація* – 1) обмеження або позбавлення прав певних категорій громадян за расовою або національною належністю, політичними і релігійними переконаннями; 2) у міжнародних відносинах – створення умов, які ставлять яку-небудь державу (групу держав), її організації та громадян у гірше становище порівняно з іншими [6]; *контрибуція* – 1) грошова сума, яку накладає держава-переможець на підкорену державу; 2) грошовий або натуральний податок, що його бере переможець із населення території, зайнятої ним під час війни [6]; *презентація* – 1) публічне представлення чого-небудь нового, що недавно з'явилося, було створено. 2) пред'явлення до відшкодування, виплати грошового документа [6]; *істеблішмент* – 1) структура та інститути влади; панівні, правлячі кола суспільства; 2) високий рівень прибутків, стабільний стан у суспільстві, достаток [6]. Наприклад: «Політична апатія, високий електоральний *абсентеїзм*» («Українська правда», 08.01.2014); «...Корбан не прийшов і зривав *кворум*»

(«Українська правда», 17.01.2019); «... розповсюдження творів, що пропагують ... расову, національну чи релігійну нетерпимість та *дискримінацію* ...» («Високий замок», 26.01.2019); «... відмови Росії сплачувати борги за рахунок вкрай жорсткої *контрибуції* з Німеччини...» («Високий замок», 10.01.2019); «Олександр Лось, ... саме організував двох водіїв і *кілера*» («Українська правда», 01.02.2019); «Велика кількість кандидатів у президенти, ... можливість залучити значною мірою *електорат*, ...» («Дзеркало тижня», 29.01.2019); «... американський *істеблішмент* розглядає як свого майбутнього регіонального васала ...» («Українська правда», 26.01.2019); «Вони далеко не ідеальні з погляду *публісциті* та конкуренції із урядом» («Українська правда», 03.06.2013).

Варто зазначити, що в англійській мові за умов збереження смислової єдності одна і та ж за формою лексична одиниця може належати до різних частин мови. У цій групі спостерігаємо слова, які на українському ґрунті вживаються у формі іменника, збігаються за семантикою з англійськими прототипами або мають звужене семантичне поле. Наведемо декілька прикладів:

– іменник «*бойкот*» в українській мові означає: 1) спосіб політичної та економічної боротьби, що полягає в повному припиненні стосунків із якою-небудь державою, організацією, установою або окремою особою; 2) припинення стосунків із ким-небудь як міра покарання, знак протесту та ін. [6]. В англійській мові «*boycott*» вживається як іменник (бойкот) і як дієслово (бойкотувати) [2];

– в українській мові «*копірайт*» – іменник, що означає: 1) право на друк, розмноження (тиражування) продукції; копіювання творів, захищених авторським правом; 2) авторське право; правові норми, які регулюють відносини, пов'язані з виданням та використанням творів літератури, мистецтва та ін.; 3) знак, який указує на те, що цей твір охороняється авторським правом і кому саме він належить [6]. В англійській мові «*copyright*» вживається як іменник (авторське право), прикметник (1) який охороняється авторським правом; 2) який стосується охорони авторських прав) та дієслово (забезпечувати авторське право) [2];

– англійське «*rout*» – багатозначне слово, що може виступати іменником: (1) шумний натовп, збіговисько; набірід, чернь; незаконне збіговисько (яке вчинило яку-небудь дію); 2) бунт, заколот, хвилювання; 3) велика кількість; маса; 4) почет; 5) раут, вечірній прийом; 6) розгром, поразка; безладна втеча) і дієсловом (1) розбивати наголову; примушувати тікати; розганяти, розсіювати (побоювання); 2) викопувати, витягати; 3) піднімати з ліжка; 4) виселяти, виганяти [2]. В українській мові «*раут*» – урочистий звання вечір; прийом [6], тобто запозичене лише п'яте значення іменника.

– в англійській мові «*racketeer*» – іменник (1) рекетир, бандит-здирник; (професійний) шантажист; 2) шахрай, аферист) і дієсловом (1) вимагати (гроші), шантажувати; 2) займатися аферами; 3) бути бандитом, гангстером [2]. В українській мові «*рекетири*» – той, хто займається вимаганням, погрожуючи насиллям [6], тобто запозичене лише перше значення іменника.

– в англійській мові «*suicide*» – іменник (1) самогубство; суїцид; 2) самогубець; 3) провал планів, крах надій з власної вини) і дієсловом (вчинити самогубство, покінчити з собою) [2]. Українська мова запозичила лише перше значення іменника.

– іменник *«samit»* в українській мові означає конференцію, нараду, збори глав держав та урядів [6]. В англійській мові *«summit»* – багатозначне слово, що вживається як іменник (1) вершина, верх, найвища точка; зеніт, кульмінаційний пункт; вищий, крайній ступінь, межа; 2) вершина; 3) вищий рівень; саміт, нарада або зустріч на вищому рівні) і дієслово (проводити нараду на вищому рівні; брати участь у нараді на вищому рівні) [2].

Наприклад: «Кілька федерацій ... закликали до бойкоту етапу Кубка світу в Тюмені» («Високий замок», 05.02.2019); «Небензя заявив, що «Новічок» – це не російський *копірайт*» («Українська правда», 06.04.2018); «... метою акції було сповістити спільноту про недопустимість присутності на аристократичному *раунді* ...» («Українська правда», 09.02.2018); «На Сумщині затримали банду *рекетирів*» («Експрес», 22.01.2019); «Від *суйциду* чоловіка врятували патрульні, ...» («Високий замок», 14.01.2019); «Північна Корея і США обговорять на *samiti* у Ханой» («Дзеркало тижня», 13.02.2019).

Характерним для процесу запозичення є те, що на базі української мови англіцизми можуть набувати нових значень, які не фіксуються в мові-джерелі. Тобто запозичені слова можуть розширювати свою семантичну структуру (*шериф / sheriff, імплементація / implementation, спікер / speaker* тощо). Так, лексична одиниця *«sheriff»* в англійській мові має два значення: 1) шериф; 2) шериф-суддя (головний суддя графства) [2]. Глумачний словник української мови фіксує ще одне значення: почесне звання осіб у мусульманських країнах, що ведуть свій рід від засновника ісламу Мухаммеда або особа, яка має це звання [6]. Додаткового значення набув англіцизм *«імплементація»*. Окрім здійснення, виконання державою міжнародних правових норм, в українській мові є додаткове значення, яке не фіксує англо-український словник: введення результатів референдумів у конституцію держави [2]. Багатозначне англійське слово *«speaker»* в українській мові вживається у значенні: голова парламенту або палати парламенту в ряді країн [6]. Проте глумачний словник української мови фіксує додаткове значення цього англіцизму, якого немає в англо-українському словнику: особа, що повідомляє глядачів про рішення суддів на змаганнях із боксу [6]. Наприклад: «За словами лейтенанта Корі Мартіно, *шерифа* округу Оріндж, загинув пілот ...» («Високий замок», 04.02.2019); «У ході семінару фахівці Мінрегіону презентували напрацювання щодо *імплементації* ...» («Урядовий кур'єр», 04.02.2019); «Посол Венесуели в Росії ... заявив про те, що *спікер* Національної асамблеї ... був завербований Сполученими Штатами ...» («Дзеркало тижня», 12.02.2019).

Висновки. Вищесказане дає підстави стверджувати, що англомовні запозичення активно використовуються у сучасних ЗМІ, посідають чільне місце у розвитку сучасної української мови, не залишаються статичними і незмінними, а підпадають під її вплив. Характеризуючи процеси освоєння англомовної лексики українською мовою, більшість англіцизмів складають багатозначні слова, що увійшли в українську мову і найчастіше втратили певні значення, тобто семантичне поле звузилося. За умов запозичення спостерігається і розширення семантичної структури слів на українському ґрунті шляхом придбання нових значень або розвитку переносних значень. Аналіз матеріалу показав, що значення деяких англомовних запозичень вказують на обмеження сфери використання.

Перспективними напрямками подальшого дослідження є питання вживання та асиміляції англомовних запозичень

у мові художніх творів, промовах українських політиків, на телебаченні, в поетичних творах сучасних авторів.

Література:

1. Карабан В.І. Англійсько-український юридичний словник / (до версії АБВУД Lingvo x5). Вінниця: Нова книга, 2004. 1088 с.
2. Англо-український словник / під заг. редакцією В. Бусела (до версії АБВУД Lingvo x5). Київ: ВТФ «Перун», 2009.
3. Барышнікова С.В. Словари иностранных слов XIX века и отражение в них семантической адаптации иноязычной лексики: автореферат. дисс. ... канд. филол. наук. Южно-Сахалинск, 2010. 20 с.
4. Битківська Я.В. Тенденції засвоєння та розвиток семантики англіцизмів у сучасній українській мові: автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 – українська мова / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2008. 20 с.
5. Босак Н.Ф. Печерська В.А. Причини появи запозичень-англіцизмів в українських ЗМІ. Матеріали II Международной научной конференции [«Лексико-грамматические инновации в современных славянских языках»], (Днепропетровск, 14–15 апреля 2005 г.). Днепропетровск: Пороги, 2005. С. 43–45.
6. Великий глумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел (до версії АБВУД Lingvo x5). Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
7. Воскресенська А.А. Вплив англіцизмів на сучасній українській молодіжній сленг. URL: http://www.rusnauka.com/33_DWS_2010/33_DWS_2010/Philologia/74411.doc.htm
8. Гурко О.В. Новітні англіцизми в художній літературі. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского: Серия «Филология. Социальные коммуникации»*. Том 26 (65). 2013. № 1. С. 7–11.
9. Караванський С. Пошук українського слова, або Боротьба за національне «я». Київ: Вид. центр «Академія», 2001. – 233 с.
10. Коробова І. Новітні англійські запозичення у сфері високих технологій сучасної української мови. URL: http://dspu.edu.ua/native_word/wp-content/uploads/2016/04/2013-21.pdf
11. Лапінська О.М. Екстралінгвістичні чинники запозичень англіцизмів у сучасній українській мові. Дослідження з лексикології і граматики української мови: Зб. наук. праць / Відп. ред. А.М. Поповський. Д.: Пороги, 2010. Вип. 9. С. 173–182.
12. Леснова В., Йолкіна О. Англіцизми в мові засобів масової інформації. *Науковий вісник Чернівецького університету. Слов'янська філологія: зб. наук. праць*. Чернівці: Рута, 2001. С. 226–275.
13. Попова Н. Англіцизми та аспекти їх засвоєння в сучасній українській мові. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство*. Тернопіль: ТНПУ, 2005. 1 (13). С. 338–344.
14. Ситенко О. Лексико-семантичні особливості англомовних запозичень у сучасній українській літературній мові. URL: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1160
15. Сорокин Ю.С. Развитие словарного состава русского литературного языка в 30-е -90-е гг. XIX в. М. – Л., 1965.
16. Стецюк С. Англомовні запозичення в українській фінансово-економічній термінології. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/15163/1/17_Stetsyuk_52_54_2012_terminology.pdf
17. Стишов О.С. Українська лексика кінця XX століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). 2-ге вид., переробл. Київ: Пугач, 2005. 388 с.
18. Федорець С.А. Англійські запозичення в мові сучасної української реклами : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 – українська мова / Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г. Сковороди. Харків, 2005. 20 с.
19. Шилина А.Г. Функционирование устойчивых словосочетаний с компонентом. Русский язык: исторические судьбы и современность. URL: http://www.rusnauka.com/13_Shilina_2010/13_Shilina_2010/13_Shilina_2010.doc.htm

менность: Междунар. конгресс русистов. Труды и материалы. МГУ, 1. Москва, 2001.

20. Юхмина Е.А. Адаптация англоязычных компьютерных терминов к лексической системе русского языка: автореферат. дисс. ... канд. филол. наук. Челябинск, 2009. 20 с.

Вышневский Р. И., Коцко О. А. К вопросу о лексико-семантических особенностях новейших англоязычных заимствований в общественно-политической сфере (на материале украинских электронных СМИ)

Аннотация. В статье на материале украинских электронных средств массовой информации проанализированы лексико-семантические особенности новейших англоязычных заимствований в общественно-политической сфере. Отмечено, что лексико-семантическая адаптация является сложным процессом, который обусловлен внутренними закономерностями развития не только лексико-семантической системы, но и украинского языка в целом. Особое внимание уделяется рассмотрению новых языковых тенденций, которые сопровождают семантическую адаптацию англоязычных заимствований. Приведены примеры новейших англицизмов с полным совпадением семантического поля, с различными вариантами написания, с зауженной семантикой, с расширенной семантической структурой, а также примеры англоязычных заимствований, которые активно используются в современных

электронных СМИ, но еще не зафиксированные в толковом словаре украинского языка.

Ключевые слова: англоязычные заимствования, лексико-семантические особенности, адаптация, украинские электронные СМИ.

Vyshnivskiy R., Kotsko O. Lexical and semantic peculiarities of the newest English borrowings in the socio-political sphere (based on Ukrainian electronic media)

Summary. On the basis of Ukrainian electronic media the lexical and semantic peculiarities of the newest English borrowings in the socio-political sphere are analyzed in the article. It is emphasized that lexical and semantic adaptation is a complex process, which is conditioned by internal laws of the development of not only lexical and semantic system, but also the Ukrainian language as a whole. Particular attention is paid to the consideration of new language tendencies that involve the semantic adaptation of English borrowings. We have provided the examples of the newest Anglicisms of a complete coincidence of semantic field, with different variants of spelling, narrowed semantics, with extended semantic structure, as well as English borrowings which are actively used in modern electronic media but are not yet fixed in the Ukrainian explanatory dictionary.

Key words: English borrowings, lexical and semantic peculiarities, adaptation, Ukrainian electronic media.